

חבית פרק שנים ועשרים שבת

קמור.

עין משפט
נר מצוה

א ב מ"י פ"י מהלכות
טומאות אולתן הל"ג:
א ג מ"י פ"א ט"ז הלכה ב
ופ"י הלכה יג:

רבינו חננאל

אמרו לו זיתים וענבים
ויכוחו שהמשקין היוצא
מהן לרצון טמאין. פי'
מקבלין טומאה, מפני שהן
משקין והמשקין אין צריכין
הכשר, ושללא לרצון טהורין
כלומר אובלין הן, וכיון
שללא הוכשרו אינן מטמאין.
ובאנו להעמיד משנה זו
לרצון דניחא ליה, שלא
לרצון בטמא, להודיע כי
אפילו זיתים וענבים דבני
חטיבה נינהו טמא אכול
הן, וכ"ש תותים ורמונים.
ואמרין לא, פירוש לרצון
דמתיבתא בטמא וכל סתם
משקה הוא חשוב, ופירוש
חטיבה נינהו טמא אכול
בפירוש שאין רצונו להוציא
מהן משקין. איבעית
(תמא) [אמא] שאני סלי
זיתים וענבים כיון שהלין
לאו בני קיבול משקה הן,
דבר ידוע הוא שכל משקה
השותת מהן לעפר (ו)הולך
והוא לאיבוד, כאילו
מטיקרא הפקדון ושאינן
חובין, ולפיכך הן טהורין.
חוב איתין לפרושי דרבנן
מודו ליה ל' יהודה בשאר
פירות מיהא דתניא טוחטין

(א) מנאן שייך עוד לעמוד
הקודם, (ב) [ממדינא בנ],
(ג) [גדה דף נה:], דם חללים דהיינו
לעמוד הקודם, (ד) ע"כ שייך
לעמוד הקודם.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה מחמיר וכו'
שדמה טהור, כ"כ ובתוספות
יו"ט טוף מ"ס מכשירין מהר"ן
קושא' וז' דבאמת דם בטהור
לשתייה משכיר כמו חלב שהיה
מדם הקור והחלב לרפוא'
ע"פ: (ב) ד"ה לא לרצון וכו'
לא ניחא לי תניא כ"ל ואות
ד' נמחק: (ג) בא"ד המירו
לה למגע טמא מת:
(ד) בא"ד אמר רבה בר אבהו
שיקב בתקופה: (ה) בא"ד
וקאמר דלא ניחא ליה טהור:

שדס מגפסה. של אשה אם נגף רגלה או ידה וכל חצורה שלא
מננה דם כדאמר צפרק דם הגדה (גדה דף נה:) דם חללים דהיינו
דם הרוב קרוי משקה שנאמר ודם חללים ישמהו ודם מגפתו מפרש
התם דם חללים היו דמה לי קטליה כוליה מה לי קטליה פלגא
וחלב כדס מגפתו דדם נעכר ונעשה
חלב^א ודם מגפתו סתמיה שלא לרצון
הוא וטמא: **יטמא חלב הבהמה**
שלא לרצון. בתמיה שהרי דם
מגפתו טהור דבהמה לאו בכלל חלב
הוא, ומיהו דם שחיטה מכשר משום
דאיתקש למים דכתיב (דברים יב)
על הארץ תשפכנו כמים: **י" מחמיר**
אני בחלב. לטמא אף שלא לרצון
מבדס: **שהחולב.** לרפואת הבהמה
שלא זיקנה חלבה טמא דהא לרצון
הוא והמקין דם לבהמה לרפואה
טהור דלס מגפתה היא והואיל
והחולב לרפואה טמא אף הנוטף
שלא לרצון טמא: **אמרו לו.** אינו
דומה שלא לרצון ליוצא לרצון שהרי
סלי זיתים וענבים ויכוחו שהמשקה
כו: **שלא לרצון בטמא.** וקמני
טהורין דלא חשיב משקה אי רבי
יהודה קאמר לה קשיא ואי רבנן

מחמיר אני בחלב מברם שהחולב לרפואה
טמא והמקין לרפואה טהור אמרו לו סלי
זיתים וענבים יוכיחו ושהמשקין היוצאין
מהן לרצון טמאין שלא לרצון טהורים מאי
לאו לרצון דניחא ליה שלא לרצון בסתמא
ומה זיתים וענבים דבני חטיבה נינהו
שלא לרצון ולא כלום תותים ורמונים דלאו
בני חטיבה נינהו לא כ"ש לא לרצון בסתמא
שלא לרצון דגלי אדעתיה דאמר לא
ניחא לי ואיבעית אימא שאני סלי זיתים
וענבים כיון דלאיבוד קיימי מעיקרא אפקורי
מפקרי להו אשכחן ר' יהודה דמודי לרבנן
בזיתים ובענבים רבנן דמודו ליה לרבי
יהודה בשאר פירות מגלן דתניא סוחטין
בפגעינן

קאמרי כל שכן טהורין לרבי יהודה דהא מידי דלרבנן משקה הוא לרבי
יהודה לאו משקה הוא וכ"ש מידי דלרבנן לאו משקה והשתא ומה
זיתים וענבים כו'. והוא הדין מני למירמי נמי זיתים וענבים אזיתים
וענבים דקמני לעיל דמודה בהו רבי יהודה דאף לאוכלין היוצא מהן
אסור אלא הא אלימא ליה לאקשוי דתותים ורמונים דלאו בני חטיבה
נינהו קמני לעיל דקמס אסור והכא קמני דאפי' זיתים וענבים סתמא
לאו למשקה: **דגלי דעסיה.** בהדיא ואמר לא ניחא לי והוי גילוי דעתא
טפי מהכניסו לאוכלין: **ואיבעית אימא שאני סלי זיתים וענבים וכו'.**
ודווקא נקט סלין שהמשקה הנוטף מהן נופל לרצון והולך לאיבוד
הלכך סתמא לא ניחא ליה: **אפקורי מפקרי.** למהו משקה. אבל
שאר כלים אפילו תותים ורמונים אימא לך סתמא למשקה:
בפגעינן

דקמני בצולוהו צאשה ובהמה זיתים וענבים מיירי בכל ענין בין
מסתמא בין אמר לא ניחא לי: **תותים ורמונים דלאו בני חטיבה**
נינהו. תימה לי מאי קשה דילמא הא דתניא לעיל גבי תותים
ורמונים למשקין ולסתם היוצא מהן אסור הני"מ בזמך דוקא והכא
בלא משך איירי הלכך שלא לרצון דהיינו בטמא לא חשיב משקה:
לא לרצון בסתמא ושללא לרצון דגלי דעתיה דאמר לא ניחא לי.
^(א) דתניא התם בכריתות פרק אמרו לו (דף יג.) התיור (א) לו למגע
טמא מת להניק את צנה וצנה טהור ופריך צנה אמאי טהור כיון
דינק חלב אימני ליה מחלב וכי תימא לא איתכשר איתכשר בטיפה
המלוכלכת ע"פ הדד ודע"ג. דחלב אשה משקה הוא ואין לרצן
הכשר [משמע ליה] דמה שהוא צפי המינות שהמינות יונק חשיב
כאכול ורצין הכשר לפי שהוא מאכלו של תינוק וקאמר דאיתכשר
בטיפה המלוכלכת צפי הדד דהוי משקה כסתם חלב דלאו לאוכל צפי ליה ומשני רב נחמן אמר רבה בר אבהו (ב) בתקופה אחת שלא
הניח טיפה המלוכלכת ע"פ הדד אמר רבה שמי תשובות צדק חדא דקא חזינן ליה לפומיה דינוקא דמלא חלבא ועוד מקום חלב מעין
הוא דהא חנן חלב האשה מטמא לרצון ושללא לרצון מאי היא דלא ניחא ליה וקמני מטמא פי' אלמא חשיבא כמעין מדמטמא שלא לרצון
וכיון דחשוב כמעין גם צפי המינות נמי יהא חשוב כמשקה כמו שאם היה מעין ואין לרצין הכשר כך לרצין לפרש דאח"ל דאינו מוכיר
מעין אלא כלומר דכמשקה חשיב א"כ מאי לרצין למימר שלא לרצון מאי היא כו' דמדקמני לרצון מטמא הו"מ למיפך אלמא לרצון
חשיב כי משקה ואשה דמניקה את צנה לרצון הוא אלא אמר רבה כו' עד ולרבא מקום חלב מעין הוא ולא לרצין הכשר והתנן האשה
שנטף חלב מדדיה ונפל לאויר התנור התנור טמא וקשיא לן צמאי איתכשר ואמר ר' יוחנן בטיפה המלוכלכת ע"פ הדד והשתא קשה
לר"י מאי קאמר צמאי איתכשר דמדדעי הכשר אלמא אוכל חשיב ליה וא"כ אף יטמא אוכל את התנור והא אין אוכל מטמא כלי
ואומר ר"י דה"פ וקשיא לן צמאי איתכשר כלומר לא מצעיא שאין התנור טמא אלא חלב הנוטף מדדיה גופה אמאי יהא טמא הא לא
איתכשר ומשני בטיפה המלוכלכת ע"פ הדד ואותה טיפה עצמה המלוכלכת ע"פ הדד טמא התנור שהיא חשובה משקה ומשקה מטמא
כלי כדאמרין צפ' קמא דמכילתין (דף יג.) והשתא פריך שפיר לרבא דאמר דאפילו אמר לא ניחא לי מטמא חלב האשה דחשיב משקה
והכא חשיב ליה אוכל אבל לר"י אמר רבה בר אבהו אתי שפיר דהכא דאמר לא ניחא לי ודאי חשיב ליה אוכל ונטף חלב מדדיה
חשיב לא ניחא ליה כיון שהוא נופל לאויר תנור ואזיל לאיבוד דודאי לא ניחא ליה ועוד פריך התם לרבא מדתניא ט' משקין צב
הזיעה וליחה סרוחה והריעי טהורים מכלום דמעט עינו ודם מגפתו וחלב האשה מטמא טומאת משקין צרביעית רוקו וזבא ומימי
רגליו מטמא טומאה חמורה בכל שהוא ואי אמרת מקום חלב מעין הוא חלב צאשה נמי יטמא טומאה חמורה בכל שהוא כוזבו
ורוקו וקשה לרבי מאי קפריך לעולם מעין הוא ואפ"ה לא יטמא טומאה חמורה משום דבעינן דומיא דרוק כדאיתא בנדה (ד' יג.) מה
רוק שמתגלגל ויוצא וחוזר ונבלע אף כל שמתגלגל ויוצא וחוזר ונבלע יא חלב צאשה שמתגלגל ויוצא ואינו חוזר ונבלע ותימה
הוא לומר דמה שהוא חוזר ונבלע גרס לו ליחשב כמעין ומכל מקום ודאי כן הוא ורצין לומר דמה שהיה חשוב רבא כמעין
להיות חשיב משקה צפי המינות היינו משום דסקלא דעתיה שחוזר ונבלע ומייתא ראייה מן המטמא דחוזר ונבלע הוא מדקמני מטמא שלא
לרצון דהיינו אמר לא ניחא לי א"כ חוזר ונבלע הוא דאי לאו הכי אם אמר לא ניחא ליה לא יהיה מטמא והשתא פריך ליה מהכא דאינו חוזר
ונבלע אלמא מקום חלב האשה לאו מעין הוא ופריך אי הכי קשה הא דקמני מטמא שלא לרצון ומשני מי סברת שלא לרצון דלא ניחא ליה
לא שלא לרצון בטמא דמניוק קרובה גבי חלב אבל אמר לא ניחא ליה טהור והיה דנטף חלב מדדיה ונפל לתוך התנור כדאמר
לא ניחא ליה חשיב דודאי לא ניחא ליה כיון שהלך לאיבוד והא דקאמר שלא לרצון בטמא היינו כשנופל בקערה שאינו הולך לאיבוד
דמהני טמא דדעתיה דמינוק קרובה גבי חלב לחאשזיה או כמשקה וצפי המינות לעולם כאכול חשיב והשתא קשה לר"י חדא דבשמעתא
מסקינן אפכא לרצון בטמא ושללא לרצון דאמר לא ניחא ליה דומיא דהך דזיתים וענבים הוי ההוא דחלב האשה דאי לאו הכי לא שייך
למימר יוכיחו וכ"כ ס"ל כאיבעית אימא דאמר שאני סלי זיתים וענבים כיון דלאיבוד קיימא אפקורי מפקרי להו אכתי קשה דדומיא דהכי
אית לן למימר בחלב האשה דאזיל לאיבוד וא"כ היינו באומר לא ניחא ליה והתם מטמא דוקא סתמא אבל לא ניחא ליה טהור ועוד קשה
לרבי מאי קאמר התם אלא קשה הא מתני' וקאמר נמי מי סברת שלא לרצון לא ניחא ליה וקאמר דלא ניחא (א) טהור ואמאי והא טמא
שלא לרצון טמא היינו משום דחשיב דם מגפתו דדם נעכר ונעשה חלב כדפי' לעיל וא"כ גם אמר לא ניחא ליה נמי יהא טמא. מ"ר: